

izhaja vsak petek dopoldne. :
Naslov: TRST - TRIESTE
CASELLA CENTRO 27
: ali pa: Via Imbriani 5/III. :
—o—
izdaja: konsorcijski MALEGA LISTA

MALI LIST

TEONIK ZA NOVKE IN POLK.

ST - Trieste -

Stana: ena številka 25 stotink.
leto 10 lir ...
let leta 5 lir ...
četrt leta 3 lire ...
Italije celo leto 20 lir
—o—
Odg. urednik IVAN PRESEL

Mali koledar.

Petek, 4. junija: Kvirin. — Sobota, 5.: Bonifacij, Valerija. — Nedelja, 6.: Norbert. — Ponedeljek, 7.: Robert, Sabina. — Torek, 8.: Medard, Maksim. — Sreda, 9.: Marija, Mati milosti; Primož in Felicij. — Četrtek, 10.: Marjeta, Bogomil. — Petek, 11.: Srce Jezusovo.

MALE NOVICE

Iz Firence

so poslali pozdrave vojaki: Briščak Alojz iz Brišča, Zadel Matija iz Drskovč, Tavčar Martin iz Dutovljan, Križaj Angel iz Loke, Repič Jožef iz Šturij, Koželj Fran iz Novakov, Doljak Valentin iz Grgarja, Črnigoj Alojz iz Podkraj, Grlevič Viktor iz Črnič, Šabec Anton iz Zagorja, Penko Ludvik iz Narina, Žerjal Valentin iz Boljunca, Štrajn Jožef iz Doline, Batič Julijan iz Lokavca, Penko Alojz, Kotren Jožef s Prema, Jereb Anton z Mrzlega vrha, Kogoj Rajko iz Idrije, Česnik Valentin iz Grgarja, Kumar Ivan, Kodeš Dore z Ravni, Trebec Pavel iz St. Petra na Krasu, Krivec Alojzij, Skočir Jožef iz Tolmina, Brne Andrej, Novak Andrej iz Sembij, Bizjak Ivan iz Dolov, Menart Leopold iz Godoviča, Zajec Jožef iz Jazni, Iskra Matija iz Kroč, Volk Mihael z Oostrožnega brda, Magajna Fran iz Famelj, Cucek Karel iz Košane, Vončina Konrad iz Sp. Idrije, Milan Adam s Prestranka, Gabršnik Jožef iz Lipe.

Mussolini v Trst.

Ko je pred kratkim Mussolini obiskal Genovo, mu je tržaški župan poslal brž potem brzojavko, da bi bilo prav, da pride tudi v Trst. «Piccolo» je napisal dolg članek, v katerem trdi, da je Trst ponižan pred drugimi mesti, ker ga Mussolini ne obišče. Kot odgovor na to je Mussolini poslal rimskega guvernerja Cremonesi-ja v Trst in ta je prinesel sporočilo, da pride ministrski predsednik na jesen enkrat v Trst, da jim izpolni vroče želje.

Zbor v Puli.

Za Binkošti so spet imeli istrski snoparji zborovanje v Puli. Govoril jim je njih poglavar Host-Venturi. On je take misli, da bo treba tudi po cerkvah kaj pokomandirati. Pozabil je, da v cerkvi komandira škof in papež. Katoliška cerkev ne bo nikoli privolila v raznarodovanje, ravno zato, ker je katoliška. Bo moral Host-Venturi kakšno drugo vero vpeti, če bo hotel z vero politiko delati.

Slovenski telovadci.

V svetovnih tekmah telovadcev je letos že drugi odnesel Slovenec prvenstvo v telovadbi posameznikov. Tekme so se vršile v Lionu na Francoskem. V skupinah so zmagali v prvi vrsti Čehi, v drugi vrsti Jugoslovani, v tekmi posameznikov pa je bil prvi Peter Šumi iz Ljubljane. Letos je torej zopet Slovenec svetovni mojster telovadbe. Ko se je Šumi vrnil iz Liona, so ga v Ljubljani zelo slovesno sprejeli.

Ljubezen ga je gnala.

Skrb za vsakdanji kruh je izvabila delavca Avgusta Peršona iz Limbuša pri Mariboru, da je šel iskat zaslужka v francoske rudnike. Tam pa je nevarno zbolel. Ko je ležal v delavski bolnici, je tamkajšnji zdravnik neko jutro rekel sestri usmiljenki: «Ali ta mož še ni v mrtvašnici?» Bolnik je to razumel, pa se mu je vzbudilo tako domotožje, da je iz bolnice ušel in z velikimi težavami in žrtvami prišel domov. Doma je bil en dan. Praznično oblečen si je ogledal domačo vas, zvečer pa se je izmučen zgrudil in umrl. Res ganljiv dokaz, kako preprosti ljudje ljubijo domovino!

Kako se svobodno voli

Volitve generalove vlade v Rumuniji

V torek 25. maja so se vršile volitve v poslansko zbornico v Rumuniji. Vlada generala Avarasca objavlja, da je dobila 60 do 65 odstotkov oddanih glasov. Povelje se je torej proces, kakršnega je Romunija doživela pred tremi leti, da najmanjša parlamentarna skupina z vladnim pritiskom dobi večino v novi zbornici. Poleg volivnega reda, ki daje vladni stranki nešteto predpravil je za presojo volivnega izida treba ugotoviti, da je vlada vsem voditeljem opozicije, vsem opozicijskim kandidatom in njihovim zaupnikom prepovedala vsako volivno agitacijo. Tako n. pr. niso prejeli dovoljenja za volivno propagando ni prejšnji ministrski predsednik Jon Bratianu, bivši finančni minister Vintila Bratianu, in šefi strank Maniu, Vaida, Mihaelache in drugi. Za volitve so smeli agitirati samo zaupniki generala Avarasca, nekateri

liberalci in protijudovska zveza.

V Bukarešti je prišlo med volitvijo do pretepa med pristaši raznih strank. Tudi iz province prihajajo poročila o nemirih. Vodstvo kmetske stranke je prejelo obvestilo, da je bil v spopadu med volivci kmetske in vladne stranke ubit duhovnik Turco. Vlada sicer dementira to vest, toda priznava, da so volivci Turca pretepali. V Kišinevu je neki žandar mučil kmeta. Volivcev se je polastila besnost, so žandarmi ubili in pretepli patroljo, ki mu je prišla na pomoč.

Vladna stranka bo imela 290 poslancev, liberalci 18, protijudovska zveza 8, narodna in kmečka stranka 76, komunisti in socialisti pa kar nič.

Dne 28. maja so bile volitve v senat. Od 113 senatorjev je dobila opozicija 5, vse drugo vlada. Prejšnji ministrski predsednik Bratianu sploh ni bil izvoljen.

Abd-el Krim premagan.

Dolgo časa je trajala vojska v Maroku. Rifanci so se krepko v bran postavljali Francozom in Špancem. Ko so se zadnjič razbila mirovna pogajanja v Udžidi, je Rifancem upadel pogum. Začeli so godrnjati na svojega poglavarja ter ga drug za drugim zapustili. Tako so Francozi zmagali in Abd el Krim se jim je moral podati na milost in nemilost. Odpeljali so ga kot vojnega ujetnika. Sedaj se bodo za Maroko lasale evropske vlade med seboj. Brž po francoski zmagi so se jeli oglašati vsakovrstni «upravičenci».

Na Poljskem.

V ponedeljek so Poljaki v državnem zboru (sejmu) volili svoji republiki novega predsednika. Starega je namreč vrgla vojaška revolucija, katero je bil vzdignil Pilsudski, kakor smo poročali. Sedaj so združene leve stranke (socialistične) izvolile samega Pilsudskega. Od 546 glasov jih je on dobil 292. A ponosnemu generalu se to zdi še premalo. Ko ni bil enoglasno izvoljen, je raje odstopil. Socialisti, ki so že pripravljali slovesne obhode in parade, so bili zelo poparjeni. V drugi volitvi je sejm izvolil Mošickega.

Iz Jugoslavije.

Govori se, da bo kralj Aleksander slovesno kronan to jesen. To kronanje bi se izvršilo v zgodovinskem samostanu Žiči, druge svečanosti pa v Belgradu in v Zagrebu. Kronanja se morda udeležijo tudi italijanski kralj, ker sta obe rodlini v sorodstvu, gotovo pa še ni.

Ninčič v Parizu.

Zunanji minister Jugoslavije Momčilo Ninčič je bil v Parizu na razgovoru z odločnim ministrskim predsednikom Briandom. Baje bo kmalu podpisana zvezna pogodba med Francijo in Jugoslavijo.

Hud naliv.

Nad Trstom je završala silna nevihta v torek nekako ob polenajstih. Vsula se je nenavadno močna ploha, gnana od severa in pomešana s sodo. Naenkrat so se kanali zamašili z nanešenim blatom in ulice so postale vodne struge. Ponekod niso mogli pešci naprej. Okoli južnega kolodvora je nastalo široko jezero, enako tudi na dvorišču velike vojašnice in po drugih krajih. Na trgu je vihra razmetala stojnice in videti je bilo, kako je plaval jerbas po ulicah. Prekinjena je bila tudi električna razsvetljava in tramvaj za celo uro.

Zatiranje katoličanov v Mehiki.

Mehika leži južno od Zedinjenih držav v Ameriki in šteje okoli 14 milijonov prebivalcev. Prebivalstvo je povsem katoliško, vendar se vsled premajhne izobrazbe ni znalo upreti brezverskim prestoparjem, katerim se je posrečilo, da so dobili vso državno oblast v svoje roke. Dočim so ti prej le prikrito nastopali proti katoličanstvu, so sedaj pokazali rožičke. Vtikačo se v čisto notranje cerkvene zadeve, zaplenili so vso cerkveno imovino, izgnali so vse duhovnike, ki niso rojeni v Mehiki, vzeli so duhovnikom, kolikor jih je še ostalo, volilno pravico, vrgli jih iz šole. V cerkev pošiljajo žandarje vohunit. Da bi kolikor mogoče zmanjšali število duhovnikov, so tem vzeli dedno pravico, to se pravi, da noben duhovnik ne sme ničesar podedovati od osebe, ki ni z njim v krvnem sorodstvu do 4. kolena. To je konec liberalnega vpitja o svobodi in enakosti.

Huda gora.

Dne 24. maja popoldne je v Hokkaidu na Japonskem nenadoma pričel bruhati ugasli ognjenik Tokaši. Slisati je bilo najprej strašno podzemsko bobnenje. Temu bobnenju pa je sledil strašen izbruh lave, kamenja in pepela, ki je zasul kakih 60 hiš v Parlavi, kjer je tudi izginilo v rudniku 120 delavcev, ki so kopali žveplo. Mesto Miye, ki leži ob vznožju vulkana, so prebivalci zapustili še o pravem času. Lava je poplavlila mesto. Železniški promet v okolici ognjenika je bil prekinjen. Časopisi poročajo, da je izginilo kakih tisoč oseb, kakih dvesto pa je utonilo, ker je v bližini ognjenika bruhnilo iz neke razpoke pravcato jezero. Voda je odnesla par sto konj, ki so se takrat nahajali na paši.

Po Istri.

Za fašistovskega tajnika za celo Istro je bil na zboru v Puli izvoljen Janez Mrak, za njegovega namestnika pa Nino Petrič.

Draginja raste.

Italijanski dnevniki so s 1. junija zvišali ceno od 25 na 30 stotink za posamezno številko.

Proti črnim srajcam.

Glavni tajnik snoparske stranke, Turati, je dal ukaz, da ženske snoparke ne smejo nositi črnih srajc. Črna srajca da je bojni znak, zato se ženskam ne spodobi. To je Turati dobro povedal.

BELEŽKE.

Trije kampijoni. Liberalna «Edinost» je prinesla pred kratkim žolčljiv članek zoper «Zbornik», glasilo vseh hrvatskih in slovenskih duhovnikov v Italiji. V njem se je «Edinost» pohvalila, da so vendarle tudi med duhovniki nekateri, ki z njo držijo. «Pučki Prijatelj» — ne bodi len — piše: «Res je, od vseh duhovnikov so trije Vaši. Pa kakšni so? Eden je sploh malo duhovnik, je popoln afa-rist, drugi se tako obnaša, da mu manj-ka samo še črna srajca, tretji pa, ki deluje v čisto hrvatski vasi že desetletja, je s svojo narodno vzgojo dosegel to, da je sedaj v tisti župniji razmeroma največ narodnih odpadnikov. — Wilfan ima torej pravo smolo z duhovskimi pristaši.

Zapomnimo si! Tolminski dopisnik «Goriške Straže» piše: «Da bi se obe stranki načeloma zedinili, je nemogoče; zato pa je že skrajni čas, da se napravi Narodni svet, kjer se bo lahko skupno delalo za naše skupne narodne pravice. Kdor pa bi ta prepotrebni narodni svet odklanjal, ga lahko vsak preprost človek smatra za izdajalca in rušilca domovine in naroda. — Ali sta čula, gospoda dr. Wilfan in dr. Slavik?

Dva tička. Pisatelj Jaka Stoka je spisal med drugimi igrami tudi igro «Trije tički», ki je znana po vsej deželi. Ako bi Stoka danes še živel, bi gotovo spisal igrico «Dva tička» in bi v njej opisal dva junaka, Zorkota Jelinčiča, uradnika Wilfanove prosvetne organizacije, in Alberta Rejca, Wilfanovega političnega tajnika za Goriško. Goriška Besednjakova organizacija je namreč zvedela, da hodita ta dva junaka po deželi in se včasih postavljata tako, da ju nepoznavalci razmer smatrajo za zastopnika Besednjakove organizacije. Na primer: Eden teh tičkov je pred kratkim obiskal nekega odličnega slovenskega pisatelja, duhovnika, ter pri njem tako govoril, da je pisatelj bil prepričan, da je gost odposlanec Goriške Mohorjeve družbe. To je en tiček. Drugi tiček je bil lani po Krasu. V neki vasi je hotel ustanoviti liberalno prosveto. Da bi stvar «kunšno» izpeljal, je obiskal tudi duhovnika, kateremu je tako lepo govoril, da ga je duhovnik povabil na kosilo, med katerim je duhovnik vprašal: «No, kako pa z g. dr. Bitezničnikom? Tiček pa nato: «Dela ima revež, dosti dela; dela pa res imenitno!» — Toliko za danes. Opozorjamo gospoda Wilfana, naj tičkoma malce peruti pristriže ali pa naj ju v čajbici drži.

Prenešen boj. V zadnjih tednih se je borba med edinjaši in krščanskimi socialisti prenesla na istrske note. Zlasti «Istrska Riječ» in «Pučki Prijatelj» se pokata, da kar iskre lete. Tržaška «Edinost» samo prepisuje iz «Istrske Riječi». V ti polemiki je liberalizem pokazal neverjetno veliko mero zabitosti. Pa jih ni nič sram, a strah pa jih je, strah.

Napaka. Ko je v mednarodnih telovadnih tekmah zmagal Peter Šumi kot prvi telovadec na svetu, se liberalni in kapitalistični listi niso upali primerno poudariti, da je to slovenska zmaga. V svojih poročilih so zatajili slavo slovenskega imena. Šumija so naredili kar za «Jugoslovana» — torej priimek brez imena. To je bila velika politična napaka, ki je še večja pri «Edinosti». Ali moramo biti res taki buteljni, da nas je svojega najboljšega sram in da ne vemo najbolj ugodnih momentov izrabiti v narodno korist samo iz prišolane zabitosti?

Poravnajte naročnino!

Tudi Nemec je govoril v Rimu

V rimskem državnem zboru je kmalu za Besednjakom govoril nemški poslanec Tinzl, tudi on o šolskih rečeh.

Naša zahteva ne bo nikdar izginila.

«Lansko leto» — je pričel Tinzl — «smo predložili med razpravo tega predloga v glasovanje dnevni red, kjer smo zahtevali, naj se obnovi v šolah drugorodnega prebivalstva materinščina kot učni jezik. Tedaj smo tudi naznačili, da ne bo ta naša zahteva nikdar zginila s sveta, dokler bo tukaj le en zastopnik nemškega ali slovanskega prebivalstva. In tega gotovo ne delamo iz zaslepljene trdovratnosti, temveč zato, ker oznanjamo s tem našo sveto in večno pravico, ki se ji ne bomo mogli nikdar odreči, kajti z njo je bistveno vezan naš narodni obstanek. Menj ni treba opisovati šolskih razmer, zakaj kar je povedal včeraj poslanec Besednjak za Julijsko Krajino, je tudi zvesta slika tega, kar se je vršilo in se vrši pri nas, in sicer tudi glede pritiska, ki se izvaja nad učiteljskim osebjem, da bi se vpisalo v fašistovsko stranko. Tudi mi ni treba opisovati, kako se je postopalo z narodnimi manjšinami pri šolski zakonodaji, ker smo to že storili pri razpravi v decembru predlanskega leta. Od najsvečanejših obljub, ki bi morale za vsako valdo imeti vsaj pravno obvezo, smo prispeli do popolnega ukinjenja materinščine v javnih šolah ne le kot učnega jezika, marveč celo kot neobveznega predmeta v dodatnih urah.»

Vlada misli eno, Nemci drugo.

«V pojmovanju šolstva se bistveno ločimo: za vladno pomeni šola predvsem orodje za raznarodovanje, kar se javno proglašajo. Toda vsak narod, ki da še kaj na obstoj svoje narodnosti, mora tako politiko občutiti kot plitiko zatiranja. Naše ljudstvo ni tako nizko padlo, da ne bi s spoštovanjem zrlo na kulturne pridobitve drugih narodov in znalo ceniti svojih lastnih. Eden izmed Vaših najboljših sinov Villari pravi: «Če kdo zgubi svojo narodnost, zgubi življenje.»

Brez materinščine ni dobre vzgoje.

«Drugi vzrok, ki nam brani sprejeti sedanjo šolsko postavbo, so žalostni učinki, ki se kažejo z vzgojnega in pedagoškega stališča. Največji del učencev je vedno manj podkovan v raznih vedah. Delo v šoli ne najde odmeva v družini, jezik, ki ga govori družina se ne pogloblja v šoli; tako nastane v učenčevih možganih zmešnjava, ne razume ne enega ne drugega jezika, ker za enega mu manjka teorije, za drugega pa praksa. Saj drugače tudi biti ne more, ker velja velika pedagoška resnica, da se more človek drugega jezika priučiti le, če se opira na temeljno znanje materinščine.»

Zahtevamo zasebne šole.

«Naše želje pa stremijo v prvi vrsti za zasebnim poukom; naše želje so zelo skromne. Nočemo ničesar drugega kot izvrševanje postavbe, ki velja po vsej ostali Italiji. Zakon zahteva za otroke gotovo mero pouka. Prebivalstvu daje na razpolago javne šole, dovoljuje pa tudi pouk v družini ali v zasebni šoli, če so dana gotova jamstva, ki jih zakon zahteva. Zakon ne brani, da bi se otroci izven šolskih ur naučili še kaj več, kot jim nudi javna šola. In v resnici, po vsej Italiji se družinski očetje smejo poslužiti te pravice; odprti so zavodi in zasebne šole ali razni tečaji, kjer se poučujejo razni jeziki in tudi nemščina. Kar mi prosimo je samo ta skromna svoboda, ki naj velja tudi za državljana nemške narodnosti, ko hoče svoje sinove naučiti pisati in brati po nemško.»

Pouk maternega jezika se ne bi smel držati za zločin.

«Ne bi se smelo dogoditi, da bi bil izpostavljen preganjanju kak družinski oče, ki se hoče poslužiti družinskega pouka; naj se torej javno pove, da se

smejo otroci učiti česar se hočejo, samo nemščine ne. Naj se ne uporablja za tečaje nemškega jezika pojem «scuola clandestina» (tajna šola), čeprav je že v tem pojmu samem zapopadena bridka obsodba, ker bi šola, ki goji materinščino, sploh ne smela imeti potrebe, da se skriva kot prvi kristijani v katakombah. Sicer pa tu sploh ne gre za šole, ampak za navadne tečaje, ki so povsod v veljavi za razne jezike; in tudi ti tečaji so «clandestini». Kar prosimo in kar minister lahko ukrene je to: naj lokalna oblastva spremene svoje naziranje vsaj v toliko, da ne bodo več smatrala pouka materinščine za zločin, proti kateremu lahko uporabljajo vsa sredstva, da ga zatro, ampak, da pustijo vsaj toliko svobode, kolikor je vživa zasebni pouk po vsej ostali Italiji.»

Kdo bo določeval narodnost.

«Tovariši večinske stranke in vlada, vi gotovo stojite s svojo raznarodovalno politiko na stališču: cuius regio, eius natio (čigar država, tiste narodnosti morajo biti tudi njegovi podložniki); toda spominjam vas, da je to le posneto po nauku, ki so ga rodili verski boji v Nemčiji in ki se glasi: cuius regio, eius religio (čigar je država, njegove vere morajo biti tudi podaniki). Ta nauk je danes le še medel odsvit one dobe, je že pokopan, ker dandanes velja v državah verska strpnost. Tako bo prišel tudi dan, ko bo o vašem nauku govorila le zgodovina in tedaj bo poleg večinskega naroda mirno lahko živela tudi manjšina, ki je ne bo nihče ogrožal v njenem narodnem in kulturnem življenju. In ta dan, ki ni več daleč, mirno pričakujemo.»

Proti samoumoru

V rimskem senatu je govoril Crispolti o žalostnem dejstvu, da se množe samoumori in da bi morala vlada kaj ukreniti proti temu. Okoli l. 1889. bilo je v Italiji vsako leto 50 samoumorov na 1 milijon prebivalcev. To število pa je zelo naraslo v zadnjih desetletjih, tako da pride okoli l. 1923. že 85 samoumorov na milijon ljudi vsako leto. Posebno zlo je, da se končujejo tudi nedorasi ljudje. Najboljše sredstvo proti temu zlu, pravi Crispolti, je verska in pravna vzgoja; toda ona deluje le počasi. Vlada pa mora tudi v svojem območju kaj ukreniti s posebnimi zakoni.

Krivda cele javnosti.

V javnosti se smatra samoumor za najbolj primerno rešitev iz težkih zapletkov življenja. Še več: v nekaterih slučajih se smatra celo za dolžnost, ubiti samega sebe. S tem da se kdo umori, pridobi celo v očeh javnosti nekak ugled in «reši izgnanost čast». Vse dere za njegovim pogrebom, prinaša cvetje, daruje vence in ga hvali. Posebno, če se končajo nečistniki in presestniki, je vse ginjeno in solzno. Na take načine se greh izgovarja, hvali, odobrava in povzdiguje k javnemu čiščenju. To pa zavaja še druge, da podobno živijo in podobno končajo s samoumorom.

Časpiše.

Javno mnenje popolnoma visi na časopisju. Zato imajo glavno krivdo tisti časopisi, ki služajo samumora popisujejo v dolgih romanih in samomorilce rišejo občinstvu kot vzorne ljudi in blage duše. Pa še slike samomorilcev prinašajo kakor podobe slavnih oseb. Senator Crispolti zahteva, naj vlada, ki ima veliko moč nad časopisjem, raztegne cenzuro tudi na take reči. Njemu se je pridružil z enako zahtevo tudi senator Mazzotti.

Kaj pa mi Slovenci.

Tudi v naši slovenski javnosti se opaža bedasto češčenje samumora. Tudi pri nas, celo že na kmetih, se zgoje slučajji, da se mladi ljudje končajo. Del našega časopisja tudi piše v modernem duhu ta-

ko blago, ginjeno in solzno v takih slučajih. Tako se od daleč in previdno zagovarjajo razne življenjske zablode. Po našem mnenju bi morala tudi cerkvena oblastva brezobzirno odrekati cerkveni pokop v vseh očitnih slučajih samoumora. Crispolti je že zahteval, naj tudi vlada prepove pogrebne sprevede za samomorilci.

Šiba novo mašo poje.

Ta nastop krščanskega senatorja je imel svoj dober učinek že tudi v Trstu. Ko sta se oni dan dva presestnika končala z električnim tokom, je oblast prepovedala častni spreved in listi so brž obrnili zastavo, obsodili greh in samoumor ter izrazili sočutje zapuščenim vdovi in otrokom, namesto da bi javkali in vzdihovali za onima dvema, kakor je bila doslej navada. Le «Piccolo» je še napisal cel izmišljen roman. Nanj bo morala cenzura paziti, ker je on glavno gnezdišče pohujšanja v tržaškem mestu.

Nova postava o sindikatih

Z dnem 29. aprila je stopil v veljavo nov fašistovski zakon o sindikatih gospodarjev in delavcev. Tu podamo na kratko določila, ki se tičejo ustavljenja dela (štrajk, izpor).

Gospodar ne sme zapreti.

Gospodarji, ki bi brez upravičenega razloga in samo z namenom, da dosežejo od svojih nastavljenecv spremembo obstoječih delovnih pogojev, zaprli svoja podjetja in pisarnice, bodo kaznovani z globo od 10.000 — 100.000 lir.

Štrajkati se ne sme.

Uradniki in delavci, ki v treh ali večjem številu in po sporazumu zapustijo delo ali pa ga izvršujejo na tak način, da škodujejo njega zdržnosti in pravilnosti se kaznujejo z globo od 100 do 1000 lir. Ako je storilec več, se kaznujejo kolovodje in organizatorji z zaporom od enega do dveh let in z globo.

Državno delo.

Državni nameščenci in nameščenci drugih javnih ustanov in javnih podjetij, ki zapustijo v treh ali v večjem številu na podlagi predhodnega sporazuma delo ali ga opravljajo na tak način, da se moti njega zdržnost in pravilnost, se kaznujejo z ječo od enega do šestih mesecev in z izgubo pravice do javnih služb za dobo najmanj treh let.

Vodje javnih obratov, ki ustavijo delo brez upravičenega razloga, se kaznujejo z ječo od šestih mesecev do enega leta, z globo od 5.000 do 100.000 lir in z začasno zgubo pravice do javnih služb.

Če je nevarnost za osebo.

Ako je nastala radi omenjenih dejanj nevarnost za osebo, znaša prisojeni zapor ali prisojena ječa najmanj eno leto. Če pa so omenjena dejanja povzročila smrt ene ali več oseb, je najmanjša kaznen zapor ali ječa treh let.

Kdor ni proti štrajku, je kazniv.

Državni nameščenci, nameščenci javnih ustanov, vodje javnih obratov in njih podrejeni, ki v slučaju izpora ali stavke ne storijo vsega, kar je v njihovi moči, da bi dosegli pravilno nadaljevanje dela ali povrnitev na delo, se kaznujejo z zaporom od enega do šestih mesecev.

Spoštuj javne osebe.

Ako delodajalci ustavijo delo ali ga delavci zapustijo z namenom, da izvršijo nasilje nad voljo kake državne korporacije ali zbornice, pokrajine, občine ali kakega javnega služabnika ter vplivajo na njihove odločitve, se kaznujejo poglavari, kolovodje in organizatorji z ječo od treh do sedmih let in s trajno izgubo pravice do javnih služb. Ostali storilci se kaznujejo z ječo od enega do treh let in z začasno zgubo pravice do javnih služb.

Merodajno je le delovno sodišče.

Delodajalci in delavci, ki se ne pokorijo sklepom delovnega sodišča, se kaznujejo z zaporom od enega meseca do enega leta in z globo od 100 do 5000 lir.

Voditelji pravno priznanih sindikatov, ki bi ne hoteli izvršiti odlokov delovnega sodišča, se kaznujejo z ječo od 6 mesecev do 2 let, z globo od 2000 do 10.000 lir in z odstavitvijo. Ako storilci zagrešijo poleg tega še izpor ali stavko, se uporabijo proti njim določbe kazenskega zakonika «o medsebojnem vplivu zločinov in kazni».

Pismo iz Rima.

Rim, 25. majnika 1926.

Nahajam se po opravih tukaj doli in porabim kratko odmerjeni prosti čas, da napišem par vrstic za «Mali list». V Rimu sem naletel na več dopisnikov jugoslovanskih in drugih časnikov, od katerih sem zvedel zanimive reči. Tudi dva Slovenca sta med časnikarji: eden dopisuje v Jugoslavijo in Rusijo, drugi pa, gospod Jarc iz Doberdoba, je dopisnik tržaške «Edinosti».

Jaz sem prišel v Rim nekaj dni po govoru gospoda poslanca dr. Besednjaka. Zvedel sem, da je bil med Besednjakovim govorom prisoten tudi neki Slovenec iz Primorskega, in sicer g. Starc, zavarovalni inšpektor v Barkovljah, ter da je z gospo poslušal Besednjaka.

Žal, da je g. poslanec že odpotoval in da mu nisem mogel častitati. V družbi časnikarjev sem bral najbolj različne časopise, ki so se bavili z govorom našega gospoda poslanca. Ker ne umem francoski, so mi časnikarji predstavili dolgi članek v pariškem dnevniku «La Liberté». V njem pravi med drugim: «Poslanec z dežele ob Soči je nastopil z izrednim pogumom in je z veliko močjo razvijal pretrsljivo sliko o šolah v tisti deželi». Časnikarji so mi povedali, da so se vsi brez razlike čudili korajžji, da je med množico fašistovskih poslancev tako odločno govoril. Zakaj celo socialisti in komunisti govorijo zelo, zelo ponižno in brez napadanja. Videlo se mu je na očeh, da govori iz duše, da se globoko zaveda, da je šola najbolj nevarno sredstvo za raznarodovanje. V nekaterih trenutkih, ko je vsa zbornica vpila in so nekateri poslanci od jeze divjali, smo bili prepričani, da je Besednjak za svojo stvar pripravljen žrtvovati tudi življenje.

Nato pa so mi časnikarji dodali: «Sicer pa, kaj takega je mogel edini Besednjak govoriti. Wilfan absolutno ne bi mogel». Po sem vprašal: «Kako to?» Nato časnikarji: «Iz dveh vzrokov. Dasi je Wilfan brezhiben govornik, vendar ni za italijansko zbornico, ker ima način izražanja, ki Italijana vnaprej odbija. Drugič pa Wilfan ne občuje z nikomer. Besednjak ima veliko vrlino: on občuje tudi z najhujšimi fašistovskimi poslanci, na hodniku v parlamentu, v restavraciji, v kavarni itd. No, fašistovski poslanec, ki je večkrat bil v prijateljski družbi Besednjakovi, kar ne more in ne more po njem — mahitati, četudi je jezen. In v tem tiči velika prednost poslanca Besednjaka.

Tako laški časnikarji. Upam, gospod uradnik, da sem Vam s poročilom ustregel. Sprejmite iskrene pozdrave itd.

Zehozdravniški ambulatorij
TRST, v. Settefontane št. 6

od 9. do 12. ure in od
15. do 19 ure

Ljudske cene.

Jakob Bevc

urarna in zlatarna

TRST - Campo S. Giacomo št. 5

ZLATO kupuje v vsaki množini po
najvišjih cenah.

KRONE plačuje više kot vsi drugi.
ZALOGA raznovrstnih ur in zlatenine.

Kaj nam z dežele pišejo

VRHPOLJE pri Vipavi.

Neko nedeljo me je nanesla pot skozi Vrhpolje. Ravno je odzvonilo k maši pa sem šel v cerkev. Podal sem se na kor. Cerkev je res lepa. A na koru sem opazil, da manjka dostojnega vedenja. Neki fant je zagrabil dekletu svileni robček. Začelo se je suvanje in prerivanje. Tudi razni drugi niso dali miru, kakor v cerkvi se spodobi. To ne gre.

Popotni človek.

STUDENO pri Postojni.

Dvomesечно deževje je povzročilo da so naše njive še skoraj čisto prazne. Vse je zakasnelo in bati se je še slabše letine, kakor je bila preteklo leto. Trave je lansko leto po naših gorah dosti ostalo, bodisi radi dežja, kakor tudi radi lahkomišljenosti. Sedaj je pa treba seno kupovati in ga je že težko dobiti. Domača meja «gmajna» je v delitvi, seveda je tudi dosti prepira, ker se kuha vse v pokritem loncu ter bi vsak rad največ dobil. Laški oglarji so se nastanili po našem gozdnem okolišu, velike vrzeli, obriti vrhove se že kažejo ter delajo prostor kraški burji. Pri lanskim orožnim vajah so veliko trpele naše senožeti, letos nas ogrožajo oglarji z izvažanjem oglja. Domači delavci, ki stikajo po svetu za zaslužkom, bi to delo bolj vestno vršili. Knezove žage režejo kar neprenehoma, krasni gozdovi, bodisi «Zagoro» kakor drugod se uničujejo, tako da popotnik ni več v nevarnosti, da bi zašel. — Vina se ni pri nas še nikoli toliko popilo kakor sedaj in bo potreba res še kam zaprositi, da pride v našo vas še nekaj gostilen. Ostudno preklinjanje se je tako razpalo, da je človeka kar groza! Zakaj bi se tudi pri nas ne uvedlo kazensko postopanje proti podivjanim preklinjevalcem. Veselo šmarnično zvonjenje se je spremenilo v mrtvaško brenkanje! Zakaj? Cerkev je prazna. Če se pa kakšen poroči, je pa ves klepetuljski tabor zastopan.

Iz ZGORNJIH ŠKOFIJ.

V naši vasi je umrl Ivan Meton, star 40 let. Le polovico življenja je prebil v domači vasi. Potem je šel k vojakom na morje, odkoder se je povrnil čez 4 leta. A bil je le par mešec doma. Reče se je zmešal um. Peljali so ga v bolnišnico umobolnih v Trst, od tam pa v Italijo, kjer je preostal celih 10 let. Pred 5 leti je prišel spet v Trst v bolnišnico pri Sv. Ivanu. V zadnjih letih se ga je lotila še jetika. Dne 17. maja ga je brat vzel domov, ker je želel biti doma pokopan. Videl je še enkrat domačo vas in rojstno hišo, dne 20. maja pa je izročil dušo Stvarniku. Pogreb je bil zelo lep. Po starem običaju so nesli krsto fantje, pevci iz Dekanov pa so prepevali ganljive žalostinke. Vsem lepa hvala, rajnemu pa večni mir!

TOMAJ.

Preteklo soboto je bil za nas žalosten dan. Vršil se je pogreb g. Srečka Kosovele, najmlajšega sina nadučitelja v pokopju, akademika na ljubljanskem vseučilišču. Potom prehlada, ki ga je preziral, je dobil influenco in potem še vnetje možganske mreže. Bil je skrajno delaven in požrtvovalen dijak. Ravno veliki duševni napori so mu povzročili bolezen in ga spravili v cvetu let v grob. Kljub temu, da si je sam služil svoj borni študentski kruh s poučevanjem drugih, je zašel časa za sodelovanje pri raznih slovenskih listih. O počitnicah je deloval tudi na odru domačega društva. Kako globoko je znal ganiti in presuniti srca poslušalcev s svojimi deklamacijami! Bil je poseben pesniški talent. Trdil se je mnoge tudi za tomlensko knjižnico in čitalnico. Bil je idealen mladenič, poln lepih načrtov. Prirojena plemenitost značaja se je sicer kazala v vsem njegovem vedenju in obnevanju z ljudmi, a malokdo je spoznal globokost in lepoto njegove duše. Kako je bil splošno priljubljen je pričala številna udeležba na zadnji poti. Posebno so zbudili pozornost venci ljubljanskih visokošolcev in tomlenske mladine.

V imenu akademikov sta se pretresljivo poslovila na grobu dva tovariša, v imenu domačega društva pa fant društvenik. Domači možki zbor pod župnikovim vodstvom mu je zapel dve žalostinki. Ubrani žalobni akordi so izvalili solze iz marsikaterega očesa. Bog daj, predragi Srečko, popolne utehe tvoji, po večnih vzorih hrepeneči duši, Tvojim tako zelo preizkušenim domačim pa moči, da prebolijo vdano ta najbujši udarec.

PLAVJE.

Dne 23. maja je bil zaključen praktični poljedelski tečaj v navzočnosti gg. P. Marina, občinskega tajnika iz Milj, prof. Marianija z deželne teh. mat. zavoda v Trstu in g. Tenceja. Udeležilo se je lepo število slušateljev. Gospodom se zahvaljujemo za njihovo prizadevanje za strokovni kmetijski poduk. Tečaj je uspel prav dobro, a bi lahko še bolje, ako bi se kmetje bolj zavzemali za svojo stanovsko izobrazbo. Upajmo, da bo naprej bolje.

PODGRAD.

Zadnjič smo brali munske «lemente» zaradi gnoja in gnojne postave. Zdaj smo pa že tudi v Podgradu prišli na vrsto. Po 10 lirc pobirajo in če jih kdo ne da, pravijo, da bo pozneje dal 80. No pa saj mi jih lahko damo, ker pri nas rastejo stotaki po brinju. Mi bi seveda raje videli, če bi snoparji šli tiste stotake kar sami nabirat po grmovju: pa kaj hočemo, mi smo tu za ubogati... Radovedni smo, če bo tudi naš vaški zastopnik plačal «štraf», ker ima na sredi vasi gnojšče pred hišo. Morda mu bodo spregledali, ker jim vse prav daje.

VOLČJA DRAGA.

Pri nas smo imeli občni zbor društva pijancev, ker je prejšnji predsednik odstopil. Po živahnem zborovanju smo enoglasno izvolili novega predsednika. Upajmo, da bo zvesto izpolnjeval svoje dolžnosti do društva.

ŠTORJE pri Sežani.

Dne 23. maja je Mali list prišel srečno v Štorje. A v Štorjah se mu je zgodila nesreča. Zaplenjen je bil pri razprodajalcu. Vsi čitatelji to vedo. Sedaj bodo ustanovili pralnico črnih srajc, da porabijo sodo «Tri». Tisti mladenič, ki «ukaže», trdi, da ne bo več nosil črnih srajc, ker so mu preozke okoli vratu in ga tišče.

Pepo iz Koludrovice.

V Postojnski jami.

Vem, da ste jezni name, ku sm moučau tolko cajta, ma taku je: vsak ima suj kriš in taku sm ga jemev tude jest, in ne miga majhnega ara.

Matilda, veste, mi je zbolela, in taku k'dr je kej tašnega pt streho so velike skrbi. Stršno sm beu v skrbeh in žalostn — sm se res že predstaulav, ka ku buo če bm udouc. Samo uob misli na kej tašnega so me souze polile.

Celo božjo nuč bt na vahte, zdej je popravet koutr, zdej fačou, zdej skūhat župo, in še da be jo znou! Koza se je dila in mūkala — doma pej neč futra, ciba je tekala za mano — doma neč zrnja.

Sej vm rečam, za scagat je blo: O sveti Urh jen vsi svetniki u sveteh nebesah, sm zdehavau in skoraj juokau, pomagajte me, da me Matilda uozdrave, ne dejte, da ne be še taku grozno mlad noseu črno srajco.

In res, u malo cajte je bla vre dobro bulša, taku, de sm je hmale zročou kū-

hanco. Veste, da sm biu veseu. Ku me je pej uni dan še skuhala cmoke sez uoc-virkame in sva ga uobrnila pole še ana dva polča ta črnega, sm biu taku veseu, da sm je zatrdno uoblubeu, da jo bom pelau za binkošti u postojnsko jamo.

Na binkoštno nedelo sva ustala oba prou res strašno zgudaj; uobukla sva se u nartabulše. Fajn sm uobema zbiksou šulne, da so se svetle ku nus uot p'sa. Pole sm še ambot poglledau mojga «Ta malga» in reklamo o ta rajske jame da bm bel segurn, ona je pej še nekaj pogrevala za na puot, pole sva še kozi naložila ane poune jasli trave, dela sva tude h jaslam ano žehtenco uode, da buo koza dobra za ceu dan, milo svo še poglledala svetga Frjana in svetga Antuona na traharje, zročou sm jm hišo in kozo u varstvo, use sva pozaklenila, dela ključ na hlev pod ano kuopo, in adijo Kalūdravca.

Glih sm kúpeu na proseškem štacjone an cegalc za uoba (orko sm jau sam pr sebe, še tle vejo, da sva muž in žena in nas gvišno poznajo) ku je prgrmeu cuh uod Nabržine. Do Šempetra sva se taku fajn prizbala, da res na vem kdaj in kako. Skoraj ves fulk je šeu dol, z Matildo sva pa gor uostala in stegenla douge klanete uod našeh nuh pt kluop in potrpežljivo čakala, kdaj buo začelo bet nazaj lušno.

Kar cuh zavrišče, da griemo in glih tiste hip čujem enga škrica ses kuota: Kvešto treno va per Fiume. «Jejzesa, Matilda» sm zakričau vs prestrašen! Dol, dol, hitro, skoči, hete!! Z ano roko sm zgraben marelo, z drugo pej Matildo za rokau, ona je pograbra cajno in taku neusmileno sva skočila ses cuga, da sm jau sam pr sebe: Adijo Pepo, fertik! mrtve si! Ma ku sm se malo uogledau uokule sebe, sm pej spoznau, da ni taku strašno. Hujše nesreče ni blo, samo Matilda si je tipala hrbet in cajna se je pej mogla uobrnit mankr ane tri bote uokule, zakaj vsa jajca su stekla če po štacjone. Fulk se je pej taku smejau in hrohotau, da sm ratau prou zelen uod jeze in sm vžej uotpreu šuobe, da be nekaj zrieku, ma pej sm se tiste hip premagau, ku sm se spounu, da je greh. Ma vseleh sm jm pej prou jezno punje pokazau. H sreče je pršeu hitro pole ta prave cuh in adn, ki je jemeu na kape brduro cik-cak je zakričou. «Pr Postunja».

Hvaležen sm mu beu in sm ga prou lepu s srcem poglledau, da me je rešeu ses tiste sramote. Pelala sva se naprej, ma neč več taku vesela, ma vseglh tistga mojga dobruotneka nism pozabeu. Pojeskau sm u uogle uod fačuola, če be blo kej drobiža za mančo tistme gaspude v kape. Res sm dobeu 2 bota po 5 čentezemou. Sm teu jet nečko skuze po vaguoneh, da be ga dobeu, ma sm se pej bau, da be ne uloveu še kakšne uokule uh. Naslonu sm se črez uokno in sm ga jeskau. Kar te cuh zavrišče in čujem «Presranego» menda je Presranek po slovensko. Tam sua skočila z Matildo nazaj dol, ker sva bla namenjena objeskat ano staro žlahto v Rakitneke. Provprou se me je prou fržmagalo uozet se naprej s taku frdamano žleht ledmi.

Gaspuda sez brduro pej nism mogu več udobet, prou žou me je blo. Nu, sm jau, bm dau pej u škrabco, se ga buo gaspud Buh kje drgje spounu.

Zobozdravnik dr. D. Sardoč

špecialist za usne in zobne
bolezni perlekcijoniran na
dunajski kliniki

ordinira v Trstu
via M. R. Imbriani 16, I.
(Prej via S. Giovanni)

od 9-12 in od 3-7.

ZANIMIVOSTI.

Veliko mesto.

Mesto Čikago silno raste po svojih predmetjih. V bližini mesta vedno odpirajo nove odseke zemljišč, katere delijo v lote in prodajajo občinstvu, kjer si potem grade svoja domovanja. Ljudstvo hiti vse ven iz osrčja mesta, kjer je vse pretesno in tudi ni zdravo. Zato žive delavci in uradniki, ki delajo v mestu, celo do 30 in več milj zunaj v predmetjih. Na delo se pa vozijo s posebnimi jutranjimi delavskimi vlaki ali pa z ulično ali nadulčno železnico in ravno tako z dela. Veliko jih ima že svoje avtomobile in se vozijo s temi na delo in z dela. Po predmetjih po takih novootvorjenih sekcijah in naselbinah grade nove hiše posebni gradbeni podjetniki. So posebne stavbinske družbe, ki grade domovanja družinam tudi na poljubne pogoje, da izplačujejo lastniki domovanja na obroke. Nekateri zahtevajo gotovine 500 ali 1000 dolarjev, ali več ali manj, ostalo pa se plačuje na obroke. Če je družina zdrava, oče srečen, da ima stalno delo, tedaj v kakih 6 do 10 letih izplačajo dom, ki je vreden več tisoč. Če pa pride bolezen ali brezposelnost, so pa taki lastniki nesrečni. Upniki, to so stavbinske družbe, ne poznajo usmiljenja. Kakor parkrat niso mesečna odplačila plačana, je taka družina kmalu obveščena, da se ima izseliti iz hiše. Nekateri stavbinske družbe računajo takim družinam zelo visoke obresti, katere plačujejo skupaj z mesečnimi doplačili. Take družbe bogate čez mero na račun ljudstva.

Škofje o kapitalizmu.

Pred pol leta so avstrijski škofje izdali skupen pastirski list o socialnih vprašanjih. O kapitalizmu sodijo tako:

Kapitalizem je poguben, ker je zrušil vsako skupnost med ljudmi. V najnovejšem času pa se je razvil v plutokracijo, v gospodarstvo denarja in v mamonizem, kakor ga ne poznajo niti najhujši časi poganstva. Kapitalizem se je polastil monopolov, trustov in koncernov za določanje cen življenskih potrebščin in dviguje cene brez ozira na pravičnost in brez vsake kontrole. Bančno in kreditno poslovanje v zvezi z borzo je postalo strupeno drevo, ki služi finančnim silam, da ljudstvo izmozgavajo, da ljudstvu jemljejo njegove prihranke in da vedno širše kroge po obubožanju spravljajo v svojo popolno odvisnost in sužnost. Dokler bodo razmere ostale kot so, je vsako delavsko zavarovanje brez pomena. Na mesto divje denarne špekulacije in borzne igre mora stopiti sigurnost, da bo vsak dobil delo.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. L. MERMOLJA

špecialist

za zobne in ustne bolezni
sprejema

v Gorici na Travniku št. 5, II.
od 9-12 in od 3-5

Obiščite važni

VI. Mednarodni vzorčni velesejem v Ljubljani

od 26. junija do 5. julija 1926.

Za nakup vstopnic v velesejem po Din. 30.— in izkaznice po L. 1.—, ki dajejo pravico do znižanega vizuma jugoslovenskega konzulata na potnem listu za L. 10.— kakor tudi do 30% znižane vožnje na italijanskih in 50% na jugoslovenskih železnicah, obrnite se na komisarja velesejma za Italijo: Oglasni zavod G. Čehovin - Trst, Urad: Viale XX. Settembre 65, I. desno, in v čakalnici Kr. konzulata kraljevine S. H. S., Trst, Piazza Venezia, 1, pritličje.

Važno! Na željo onih posestnikov, ki stanujejo na deželi, prevzame urad skrb za pošiljatev vstopnic in vizuma jugoslovenskega konzulata. V tem slučaju naj dotičniki dopošljejo potni list, veljaven za leto 1926. in vrhu zgoraj imenovanih zneskov še L. 7.— za režijske in poštne troške.

Nove knjige

«La guida dei campi di battaglia» (Vodnik čez bojna polja) je izšla letos v Milanu. Obsega 4 zvezke na finem papirju, vezano v platno. Vsebuje slike, zemljevide v barvah, fotografije, načrte itd. Prvi zvezek obsega zgodovinsko-zemljepisni uvod. Ostali trije imajo vsak en velik zemljevid (1:250.000) ter obravnavajo bojišče ob Soči (2 zv.), bojišče ob Piavi (3 zv.) in bojišče na Trentinskem (4 zv.). Besedilo je prirejeno kot «29 popisov» zgodovinsko-vojaške narave, ki po logičnem in zemljepisnem redu obsegajo ves prostor, na katerem se je vršila vojna med Italijo in Avstrijo. Po črkah različne velikosti se ločijo že na oči popisi zgodovinske, ali zemljepisne ali vojaške vsebine. Kjer so bili znameniti vojni dogodki, so pridejane slike, načrti in dr. — Delo je izšlo na stroške milanske tvrdke «Agenzia Pneumatici Michelin». Celo delo stane 50 lir. Ves iznos razprodaje namenjen je za dajaške stipendije vojnim sirotam.

Jules Verne, OTROKA KAPITANA GRANTA. Potovanje okoli sveta. Roman v treh delih. Poslovenil A. B. Ljudska knjižnica XXIII. zvezek. V Ljubljani 1926. Cena Din. 48.—, vezano v celo platno Din. 58.—. Kdo ne pozna imena Jules Verne. Čes 2 leti bo minulo ravno 100 let, odkar je zagledal ta znameniti Francoz luč sveta. Njegovo ime je zaslovelo kmalu po vsem svetu in njegovi romani so postali najljubše čtivo starih in mladih. Zakaj vsakemu nudi obilo zabavnega in poučnega in zna prav napeto pripovedovati. Roman «Otroka kapitana Granta» ima tri dele: Ob južni Ameriki, Avstraliji in Tiho morje, vsa knjiga obsega 607 strani. Skoro ves svet in njega najbolj zanimljivo vrvenje na morju vidi bralec vstajati iz vsake strani dela, ki se mu mahoma priljubi. Trepeče za usodo svojih ljubljencev, ko so v divjini, v viharju, v smrtni nevarnosti. In zopet se poglavje umiri in stopa pred nas mirna pokrajina, opisana z vso natančnostjo zvestega opazovalca, vendar prežeta s fantazijo in pesniškim duhom. Posamezna poglavja so pisana naravnost mojstrsko. «Strahote nove Zelandije», «Železnica in Melbourne do Sandhursta», «Med plamenom in vodo», «Magellanova ožina» ostanejo bralec stalno v spominu. Knjiga je poučna in v naših materialističnih časih, ko vsakdo hlepi samo za denarjem, da preživi sebe in svojce, nas to fantastično delo povzdigne visoko nad vsakdanje skrbi; ker nas z neodoljivo silo iztrga realnosti iz rok in nas povede v nova svetove, v dežele hrepenenja. Prevod je jako lep in jezik teče neprisljano v lepi slovenščini. Ker je knjiga primerna tudi za odraslo mladino, ki jo bo brala z največjim užitkom, bo ž njo ustrezno vsakomur, ki se hoče prepričati, da moderna tehnika naših dni v marsičem že dosega sanje Jules Verna. Knjiga se dobi v Knjižarni Štoka v Trstu, Via Milano št. 37.

Gospodarstvo

Ljubljanski velesejem. VI. mednarodni vzorčni velesejem v Ljubljani se vrši od 26. junija do 5. julija 1926. Na tem velesejmu je prikazano celo gospodarstvo mlade napredujoče Jugoslavije. Vsako leto obišče prireditev nad 100.000 oseb. Posetniki plačajo na podlagi sejmske legitimacije za vizum samo 20 dinarjev v srebru, oziroma 10 lir in imajo železniške popuste: v Jugoslaviji 50%, v Čehoslovaški 50%, v Madžarski 50%, Italiji 30%, Avstriji 25% na vseh vlakih razven S. O. E., pa tudi na parnikih jugoslovanskih parobrodskih družb. — Legitimacija za Ljubljanski Velesejem se dobi pri Generalnem konzulatu kraljevine SHS v Trstu (Piazza Venezia 1) v uradnih urah (9-12.30 in 18-18.30, vhod Riva Gramula) in stane 30 dinarjev. — Informacije daje sejmski komisar v

Trstu, J. Čehovin, Viale XX Settembre št. 65, I.

Lira. V zadnjih tednih se je opazilo, da je v primeri s tujimi denarji lira nekoliko nazadovala. Gospodarski vzrok je iskati v tem, da se manj blaga proda v Nemčijo in da tudi manj tujcev prihaja iz Nemčije v Italijo kakor lani. Zato razpolaga italijansko gospodarstvo z manjšo zalogo tujih denarjev (deviz) in mora zalagati potrebščine z liro. Neposredni povod za padec lire so dale špekulacije Angležev in Amerikancev ob priliki splošne stavke v Angliji. Angleži so preprečili padec funta, a pri tem sunili navzdol frank in liro. Ker se v takih slučajih tudi doma začne špekulacija, je vlada v Rimu hitro ukrenila potrebne korake, da ustavi padanje lire. Trgovina z denarjem je sedaj zelo strogo nadzorovana in borza sme določevati ceno lire samo v Rimu in Milanu. S temi omejitvami so seveda zelo prizadeti borzni in trgovski interesi Genove in Trsta ter drugih manjših tržišč. Genova in Trst sta brž vložila prošnjo, da se tudi njima dovoli trgovina z denarjem.

Semenj v Bistrici 26. IV. Prignanih je bilo 62 volov, 105 krav, 6 telet, 280 prašičev. Voli po 400—450, krave 380—400, telata 700 živa teža; prašiči po 80—100—150 glava.

Cene po Istri. — Črno vino: Koper 280—320, Motovun 220—250, Piran 260, Završje 250, Črni vrh 260, Pazin 230. — Belo vino: Koper 280—320, Motovun 200—240, Črni vrh 240, Gračišče 220—230, Pazin 200. — Olje 9—11 lir liter. — Seno 25—40 L. stot.

Po čem je lira?

Dne 1. junija si dal ali dobil:
za 100 dinarjev — 46.95 L.
za 100 š. kron — 78.95 L.
za 100 fr. frankov 85.— L.
za 100 šilingov — 372.50 L.
za 1 dolar — 26.50 L.
za 1 funt — 129.— L.

Stab. Tip. Silvio Spazzal - Trieste.

MALI OGLASI

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vreč. Uvoz in izvoz na vsa kraja. Po ugodnih cenah. Tvrda Gastone Dolinar, Trst — Via Ugo Polonio 3.

PRODA se po nizki ceni enonadstropna hiša z dvema sobama, kuhinjo, kletjo, dvoriščem in vrtom z dobrim vodnjakom, na prometni cesti v Zavljah številka 612. (blizu tovarne olja).

Zobozdravnik

Dr. LOJZ KRAIGHER

specialist za zobe in usta sprejema

v Gorici na Travniku št. 20

In v Ajdovščini nasproti posojilnici

Primarij kirurg sanatorija Villa S. Giusto in občinske bolnišnice v GORICI

Dr. LOJZE SUSSIG,

prej asistent na dunajski vseučilišni kliniki profesorja Hohenegga, sprejema vsak delavnik od 2-3 popoldne Corso Verdi 21-II, telefon št. 196.

Röntgenološki zavod

PRIMARIJA

dr. A. de Fiori

— v Gorici —

Corso Vittorio Em. III. 14

Sprejema od 9-12 in od 2-4

Predno prodaste

KOŽE

Kon, lisic, vider, divjih koz in druge divjačine, kakor tudi domačih živali, vprašajte za ceno.

Franc Stres, Kobarid

Zaloga usnja in raznovrstnega obuvala, na drobno in na debelo. Blago prvovrstno; cene take, da se ni boji konkurence.

Andrej Purič

TRST

Via Media št. 6

Kovaški

mojster

IZVRŠUJE: Vsakovrstna stavbena dela - Železne ograje in omrežja - Takojsnja izvršitev - Štedilniki vseh vrst - Izdeluje tudi železne roletes - Poprave, spopolnitve.

Čebelarji!

Matične rešetke, kakor vse druge potrebščine za čebelarstvo dobite pri

Aleksander Ličan, II, Bistrica, pošta Bisterza.

Cene brez konkurence.

Pri večjem odjemu popust.

Trgovina cerkvenih potrebščin

E. TOFFOLETTO - TRST

Via del Pesce 4

Priporoča zlasti č. duhovščini krasne podobe za spomin prvega sv. obhajila, spominske darove, fine rokenvence, bogato izbiro slovenskih molitvenikov.

Zaradi reklame po izredno nizki ceni molitvenik «Jezus, prijatelj otrok», 320 strani, v razkošni vezavi, belih platnicah, z zlato obrezo, za 8 lir (in stroške za poštnino).

«V nebesa hočem priti!» 192 strani, vezava kakor usnjena, zelo lepa, za 3.— lire.

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Trstu: Via XXX Ottobre 11

Brzjavni naslov: Banca Lubiana - Telefona: 5-18, 22-98

Podružnice:

GORICA, Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Logatec, Maribor, Metković, N. Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, ...

Centrala v Ljubljani

Delniška glavnica in rezervni sklad: 60.000.000 dinarjev

Bavi se z vsemi bančnimi posli. - Sprejema vloge na vložne knjižice ter jih obrestuje z 4%, a vloge na tekoče račune v lirah in v dinarjih po dogovoru najboljše - Izvršuje berzne naloge in daje v najem varnostne celice (SAPES)

Blagajna je odprta od 9¹/₂ do 12.30 in od 14¹/₂ do 16 ure.

Največja zaloga pohištva

na Goriškem - GORICA, Via Carducci (Gosposka ul.) 14

Ustanovljena leta 1897.

Na izbiro 50 celotnih oprem

bodisi za spalnice

bodisi za obednice

od prav preprostih do najbolj razkošnih

Cene zmerne!

Delo trdno!

Pohištvo lastnega izdelka, izvršeno od prvovrstnih delavcev vsake stroke

ANTON BREŠČAK

VIA CARDUCCI (GOSPOSKA UL.) 14

Čevljarnica FORCESSIN

odlikovana v Parizu in Genovi 1924.

z veliko premijo, diplomo in zlato svetinjo

Trst via Caprin 5 pri Sv. Jakobu Trst

Starši! Botri!

Birma bo!

Kje boste kupili dobre in fine čevlje po zmernih cenah?

Le pri **FORCESSINUI**

